

VII. Kansakoulujohtokunta.

Kansakoulujohtokunnan antama kertomus Helsingin kansakoulutoimesta lukuvuonna 1904—1905 on paitsi etempänä esitettäviä taululiitteitä, näin kuuluva:

Lukuvuoden pituus sekä koulupäiväin ja oppituntien luku.

	Syyslukukauden				Kevätlukukauden				Todellisia lukupäiviä, kaikki loppupäivät poistettuina	Lukutunteja viikossa	
	alku		loppu		alku		loppu				
	kuu- kausi	päivä	kuu- kausi	päivä	kuu- kausi	päivä	kuu- kausi	päivä			
Varsinaisessa kansakoulussa	Syysk.	1	Joul.	17	Tam.	9	Touk.	31	35	194	24—32
Laiminlyötyjen lasten koulussa	Syysk.	1	Joul.	17	Tam.	9	Touk.	31	35	194	24
Jatkokoulussa	Syysk.	1	Joul.	17	Tam.	9	Touk.	31	35	194	32

Kansakoulujen luku ja laatu sekä niiden muutokset.

Helsingin kaupungissa voimassapiti kunta lukuvuonna 1904—1905 seuraavanlaisia kansakouluja: *alempia kouluja*, joissa on kaksi vuosiosastoa, yhteisiä pojille ja tytöille; *ylempiiä kouluja* pojille ja samallaisia kouluja tytöille, kumpaisissakin neljä vuosiosastoa; *valmistava koulu eli laiminlyötyjen lasten koulu*, (joka oppimäärältään vastaa alemmää kansakoulua); *apukoulu heikkoja lapsia varten* (toistaiseksi ainoastaan alemmasta kansakoulusta siirrettyjä varten) sekä edelleen *jatkokouluja* tytöille. — Alemmissä kouluissa oli luokkia 49 suomen- ja 28 ruotsinkielistä (lukuvuonna 1903—1904 47 ja 31) sekä 2 luokkaa Wiaporin koulussa kaksikielisiä. — Laiminlyötyjen lasten koulussa oli kaksi luokkaa, toinen ruotsin-, toinen suomenkielinen. Apukoulu heikkoja lapsia varten käsitti kaksi osastoa, toinen ruotsia- toinen suomeapuhuvia lapsia varten. — Ylemmillä kouluilla oli: 40 ensimmäistä vuosiosastoa, niistä 12 suomalaista ja 8 ruotsalaista poikia varten sekä 12 suomalaista ja 8 ruotsalaista tyttöjä varten (1903—1904 12, 7, 11, 7); 36 toista vuosiosastoa, niistä 11 suomalaista ja 7 ruotsalaista pojille sekä 11 suomalaista ja 7 ruotsalaista tytöille (1903—1904 10, 9, 9, 7); 29 kolmatta vuosiosastoa, niistä 7 suomalaista ja 7

ruotsalaista pojille sekä 8 suomalaista ja 7 ruotsalaista tytöille (1903—1904 8, 5, 8, 6); 23 neljättä vuosiosastoa, niistä 7 suomalaista ja 4 ruotsalaista pojille sekä 7 suomalaista ja 5 ruotsalaista tytöille (1903—1904 6, 5, 7, 5). — Viaporin koulussa olivat niinkuin viime lukuvuonnakin kaikki neljä ylemmän koulun vuosiosastoa kaksikielisiä sekä yhteisiä pojille ja tytöille. — Jatkokoulu tytöille käsitti niinkuin lukuvuonna 1903—1904 kaksi luokkaa, toinen ruotsia-, toinen suomeapuhuville oppilaille.

Pyynnösta saivat *eron* seuraavat opettajat ja opettajattaret: ylemmän suomalaisen poikain koulun opettaja Anders Leander Biskop, alemman ruotsalaisen koulun opettajatar Edla Sofia Biskop, o. s. Rundqvist, ylemmän ruotsalaisen tyttöjen koulun opettajatar Valborg Idestam ja alemman suomalaisen koulun opettajatar Charlotta Ingeborg Molander, kaikille luettuna syyskuun 1 p:stä 1904, sekä alemman suomalaisen koulun opettajatar Edit Maria Lind, o. s. Holm ja alemman ruotsalaisen koulun opettajatar Kristina Elisabeth von Wright, luettuna syyskuun 1 p:stä 1905.

Virkavapaina sairauden tähden ovat olleet vähintään 14 päivän ajan seuraavat opettajat ja opettajattaret: Agda Matilda Allardt, o. s. Ström (29 päivää), Viktor Allardt (30 p.), Elin Eugenie Dahlberg, o. s. Pahlman (17 p.), Fanny Elisabeth Dufva o. s. Lampén (46 p.), Minnona Forss, o. s. Rancken (130 p.), Laura Emilia Hagen (108 p.), Maria Teofilija Joutsen (245 p.), Anna Wilhelmina Lindman (51 p.), Hilda Charlotta Wilhelmina Lindeqvist (143 p.), Sigrid Naëma Mannström (251 p.), Fanny Irene Malm (69 p.), Karin Stenius (31 p.), Wictorine Sofia Emilia Sundvall, o. s. Crusell (33 p.), Uno Johannes Wendell (50 p.), Edit Amelia Sofia Wildsköld (48 p.), Kristina Elisabeth von Wright (33 p.), Johanna Sofia Kristina Åkerman, o. s. Appelloth (22 p.) ja Emilia Sofia Öhberg (30 p.).

Virkavapaina yksityisten asiain tähden vähintään 14 päivää olivat: Agda Mathilda Allardt, o. s. Ström (24 p.), Ida Karolina Blomqvist (66 p.), Martha Elisabeth Bärlund, o. s. Walkonen (126 p.), Elin Eugenia Dahlberg, o. s. Pahlman (92 p.), Fredrik Oskar Dannholm (108 p.), Aina Katarina Hedberg, o. s. Walkonen (251 p.), Fritjof Hertz (39 p.), Vera Augusta Hjelt (100 p.), Aldytta Beda Gisela Hultin (35 p.), Aatami Herman Karvonen (145 p.), Abraham Korhonen (61 p.), Alexandra Lagus (18 p.), Edit Maria Lindh, o. s. Holm (251 p.), Kaarlo Evert Lindh (108 p.), Josefina Wilhelmina Markkula, o. s. Nikander (251 p.), Bertha von Nandelstadh (30 p.), Rosa Natalia Sagulin (24 p.), Anna Lovisa Sarlin (23 p.), Elin Alma Johanna Sederholm (35 p.), Karin Stenius (35 p.) ja Henrik Ståhl (35 p.).

Opettajiston
muutoksia.

Virkaatoimittavina opettajina tai opettajattarina vähintään 14 päivää olivat seuraavat henkilöt: opettajatar Margit Andersin (251 p.), ylioppilas Evert Aschan (251 p.), rouva Alma Boisman o. s. Ahnger (79 p.), rouva Selma Bäcklund o. s. Fredenberg (168 p.), opettajatar Lydia Ekberg, o. s. Heinström (251 p.), rouva Signe Teresia Ekman (251 p.), ylioppilas Eino Enroth (27 p.), neiti Toini Maria Forss (103 p.), opettajatar Anna Maria Frelander (251 p.), opettajatar Lyyli Ruth Heman (247 p.), neiti Paula af Heurlin (251 p.), opettajatar Anni Hirn (250 p.), opettajatar Agda Holmberg (16 p.), opettajatar Anna Aurora Hyvärinen (251 p.), neiti Elin Häggman (44 p.), neiti Anna Mathilda Isaksson (21 p.), ylioppilas Pekka Jantunen (251 p.), opettajatar Fanny Wilhelmina Johansson (251 p.), opettajatar Helfrid Helena Järvi, o. s. Siutila (144 p.), opettajatar Anna Kajander (36 p.), opettajatar Hanna Sofia Kronström, o. s. Holmström (160 p.), kanttori Oskar Kruskopf (63 p.), ylioppilas Antti Juhana Kupiainen (248 p.), Agathe Alexandra Lappalainen, o. s. Devedelazs (248 p.), opettajatar Fanny Sylvia Laxell (105 p.), opettajatar Anni Lindeman, o. s. Stigell (76 p.), opettaja Johan Emil Lindroos (251 p.), rouva Elisabeth Müller o. s. Ahlgren (18 p.), kandidaatti Lambert Waldemar Müller (79 p.), neiti Dagmar Adèle von Nandelstadh (251 p.), rouva Johanna Salome Noponen, o. s. Jusonen (251 p.), opettajatar Oiva Paasikallio o. s. Marttila (114 p.), opettajatar Hilja Amanda Pesonen (251 p.), opettajatar Olga Maria Roschier o. s. Karlsson (247 p.), opettajatar Elsa Maria Sanmark (233 p.), opettajatar Selma Gustava Sippola, o. s. Allén (214 p.), opettajatar Saima Solstrand (36 p.), ylioppilas Maj Sourander (30 p.), opettaja Bernhard Stenvall (251 p.), opettajatar Lyydi Elisabeth Tilly (21 p.), maisteri Atte Törnqvist (29 p.), opettajatar Martha Maria Vallenius (146 p.), rouva Aina Katarina Weisman o. s. Leistén (240 p.), opettajatar Julia Westman o. s. Sonck (61 p.), opettajatar Hilja Siviä Widenius (251 p.), opettajatar Sigrid Aurora Windell (251 p.), opettajatar Gerda Winsten (177 p.), opettajatar Naima Adèle Wirtanen o. s. Hake (243 p.), opettajatar Linda Wäänänen (220 p.) ja opettajatar Gerda Öhberg (242 p.).

Vakinaisiksi opettajiksi ja opettajattariksi otettiin vuoden kuluessa lokakuun 10 p:nä 1904 annetuilla vahvistuskirjoilla: Elin Eugenia Dahlberg, o. s. Pahlman, Gustaf Edvard Grönroos, Juho Heikki Karvonen, Gabriel Johannes Laasonen ja Isak Otto Nordling.

Kokouksessa lokakuun 15 p:nä 1904 otti kansakoulujohtokunta käsitöiden opettajattareksi ruotsinkieliselle jatkoluokalle tyttöjä varten rouva Olga Gustava Wegeliuksen o. s. Forsström ja kokouksessaan toukokuun

22 p:nä 1905 ylemmän koulun apulaisopettajattariksi: Helsingin kaupungin alempain kansakoulujen opettajattaren Hanna Holmin, Helsingin kaupungin kansakoulujen v. t. opettajattaren Anna Aurora Hyvärisen ja Porin kaupungin kansakoulujen opettajattaren Eva Irene Lindströmin; sekä alemman koulun apulaisopettajattariksi: Akaan pitäjän Toijalan kansakoulun opettajattaren Alexandra Amanda Hävälän, Hangon kaupungin kansakoulujen opettajattaren Fanny Wilhelmina Johanssonin ja Helsingin kaupungin kansakoulujen v. t. opettajattaret Hilja Amanda Pesosen, Selma Gustava Adolfina Sippolan, o. s. Allén ja Sigrid Aurora Windellin; samalla kertaa otti johtokunta laulun opettajattariksi neidet Paula af Heurlinin ja Dagmar Adèle von Nandelstadin.

Kansakouluihin lukuvuonna 1904—1905 sisäänkirjoitetuista oppilaisista on 40 (36 poikaa ja 4 tyttöä) tarkastajan kasvatuslautakunnalle lähettämän kirjelmän kautta ehdotettu kasvatuslaitokseen siirrettäviksi. — Kolmessa tapauksessa on asianomainen opettaja tarkastajan suostumuksella kurittanut poikia huonosta käytöksestä ruumiillisella kurituksella.

Oppilasten käytös ja terveys-tila.

Kolme eri kertaa on yksityinen luokka päiväksi keskeyttänyt toimintansa sattuneen tuhkarokkotapauksen takia tarpeelliseksi käynneen desinfioimisen johdosta. Yhden päivän on eräs koulu ollut suljettuna desinfioimisen takia sen johdosta että yksi oppilas oli sairastunut tularokkoon.

Helsingin säästöpankin ja Helsingin Anniskeluosakeyhtiön rahastojen sekä Aleksanteri II stipendirahaston korkovaroista pantiin kevätlukukauden lopussa säästöpankkikirjoille 41:lle ylemmästä kansakoulusta päästetyille oppilaalle kaikkiaan 3,050 markkaa, jaettuina 50—200 markan apurahoiksi. — B. Rosengrenin rahastosta myönsi Johtokunta marraskuun 7 p:nä 17:lle alempaan kansakouluun sisäänkirjoitetulle pojalle apurahoja, 50 markkaa kullekin. — Aurora Demidoffin myötäjaisrahastosta jaettiin 21 p:nä marraskuuta 500 markan myötäjaiskirjat neljälle edellisenä keväänä ylemmästä kansakoulusta päästetyille tytölle. — K. M. Kullmannin rahaston korko, Smk. 298:87 maksettiin opettaja- ja opettajataryhdistykselle apurahaksi kesäsiirtoloiden järjestämistä varten. — C. K. Galetskin köyhäin ruotsalaisten kansakoululasten ylläpitoa varten perustaman rahaston koroista on opettajain ja opettajattarien tätä tarkotusta varten asetama johtokunta käyttänyt 19:n köyhän lapsen ruokkimiseksi ja vaatettamiseksi yhteensä Smk. 2,387:90. — K. H. Renlundin stipendirahastosta on Johtokunta jakanut vuoden kuluessa yhteensä 4,200 mk. 300 mk:an suurui-

Lahjoja ja palkintoja.

sina stipendinä 14:lle ylemmästä kansakoulusta päästetylle oppilaalle — Hedvig Falckenin lahjoitusrahastosta on Johtokunta lokakuun 15 p:nä myöntänyt 50 mk:n suuruisia stipendejä 9:lle ylempään ruotsalaiseen kansakouluun sisäänkirjotetulle oppilaalle. — Vuonna 1904 jätettiin Helsingin kaupungille leskikauppaneuvoksetar Anna Sinebrychoffin testamenttisäädöksensä kautta lahjottama 150,000 mk:n suuruinen summa. Tämän lahjoituksen korot on käytettävä „osittain ja pääasiallisesti vaatteiden, kirjojen y. m. kustantamiseksi kaupungin ruotsalaisten ja suomalaisten koulujen varattomille oppilaille, osittain erityisissä tapauksissa tilaisuuden hankkimiseksi lahjakkaille, ahkerille ja hyväntapaisille oppilaille, kansakoulukurssin päätyttyä, jatkamaan opintojaan“. Toukokuun 31 p:nä jaettiin tästä rahastosta neljälle koulusta päästetylle oppilaalle 200 mk:n suuruisia stipendejä. — Kauppias J. E. Wilkmannin kuolinpesä on testamenttisäädöksellä lahjoittanut 15,000 mk:n suuruisen summan käytettäväksi köyhien Sörnäisissä asuvain kansakoululasten hyväksi. Vuorineuvos R. Elving on opettaja- ja opettajataryhdistykselle lahjoittanut 4,000 markkaa avustukseksi kesäsiirtolain järjestämistä varten.

Kansakoulu-
johtokunta.

Kansakoulujohtokuntaan on kuulunut professori K. R. Wahlfors, puheenjohtaja, asessori N. B. Grotenfelt, sihteeri, arkkitehti Th. Höijer, kauppias A. L. Mellin, professori E. N. Setälä ja dosentti A. Wallensköld, Kaupunginvaltuuston valitsema, sekä johtajatar Sofia Streng, kansakoulujen opettajakunnan valitsemana.

Vuorossa johtokunnasta eroamaan lukuvuoden lopussa olivat kauppias Mellin ja professori Setälä, jolloin Kaupunginvaltuusto kokouksessa kesäkuun 6 p:nä valitsi jäseniksi filosofianmaisteri Johannes Cygnæuksen ja professori E. N. Setälän“.